

CHƯƠNG II

PHÉP BIỆN CHỨNG DUY VẬT

Người biên soạn: TS Nguyễn Văn Ngọc

Chương 2 bao gồm các phần sau

I/ PHÉP BIỆN CHỨNG VÀ PHÉP BIỆN CHỨNG DUY VẬT

II/ CÁC NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA PHÉP BIỆN CHỨNG DUY VẬT

III/ CÁC CẶP PHẠM TRÙ CƠ BẢN CỦA PHÉP BIỆN CHỨNG DUY VẬT

IV/ CÁC QUY LUẬT CƠ BẢN CỦA PHÉP BIỆN CHỨNG DUY VẬT

V/ LÝ LUẬN NHẬN THỨC DUY VẬT BIỆN CHỨNG

I/ PHÉP BIỆN CHỨNG VÀ PHÉP BIỆN CHỨNG DUY VẬT

1/ Phép biện chứng và các hình thức cơ bản của phép biện chứng

a/ Khái niệm biện chứng và phép biện chứng

+ Biện chứng là gì?

- Theo nghĩa xưa thì biện chứng là nghệ thuật tranh luận nhằm tìm ra chân lý bằng cách phát hiện các mâu thuẫn trong lập luận của đối phương.

Theo Triết học Mác, khái niệm biện chứng dùng để chỉ những mối liên hệ, tương tác, chuyển hoá và vận động, phát triển theo quy luật của các sự vật, hiện tượng trong tự nhiên, xã hội và tư duy.

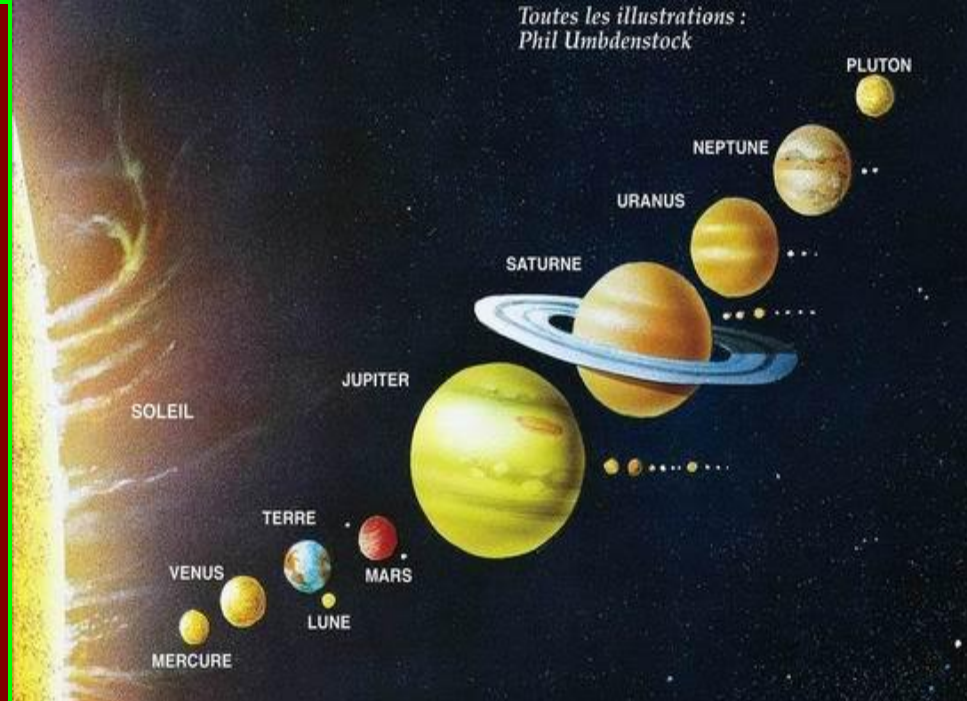

BIỆN CHỨNG TRONG ĐÔNG Y

+ Phép biện chứng là gì?

Là học thuyết nghiên cứu, khái quát biện chứng của thế giới thành hệ thống những nguyên lý, quy luật khoa học nhằm xây dựng hệ thống các nguyên tắc phương pháp luận của nhận thức và thực tiễn.

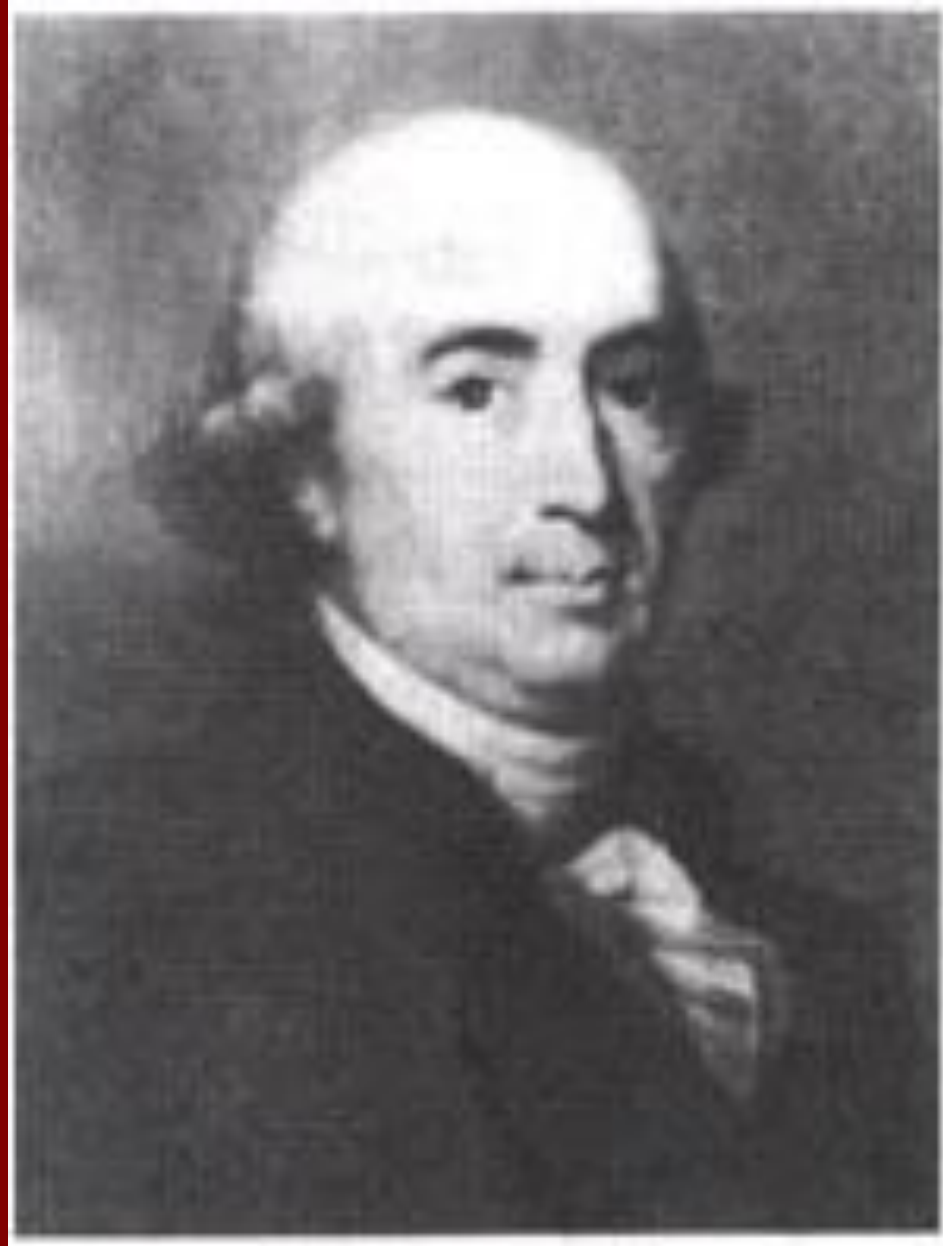
Có quy luật gì không ?

b/ Các hình thức cơ bản của phép biện chứng.

n:

- Phép biện chứng sơ khai thời cổ đại.
- Phép biện chứng duy tâm cổ điển Đức.
- Phép biện chứng hiện đại – PBC DV của chủ nghĩa Mác - Lênin.

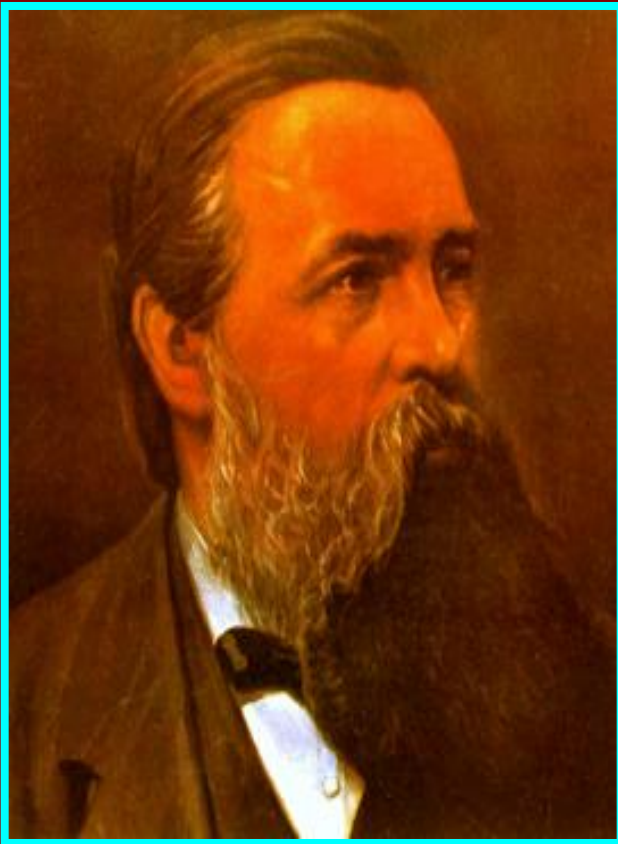
HÊGHEN

+ Vai trò của phép biện chứng trong nhận thức và cải tạo thế giới:

- Giúp chúng ta nhận thức, vận dụng đúng các nguyên lý, quy luật của thế giới trong quá trình hoạt động thực tiễn.

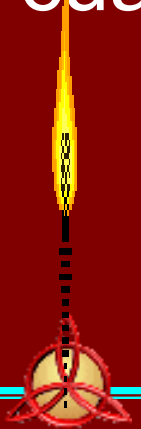

2/ PHÉP BIỆN CHỨNG DUY VẬT LÀ GÌ ?

PH. ĂNGGHEN

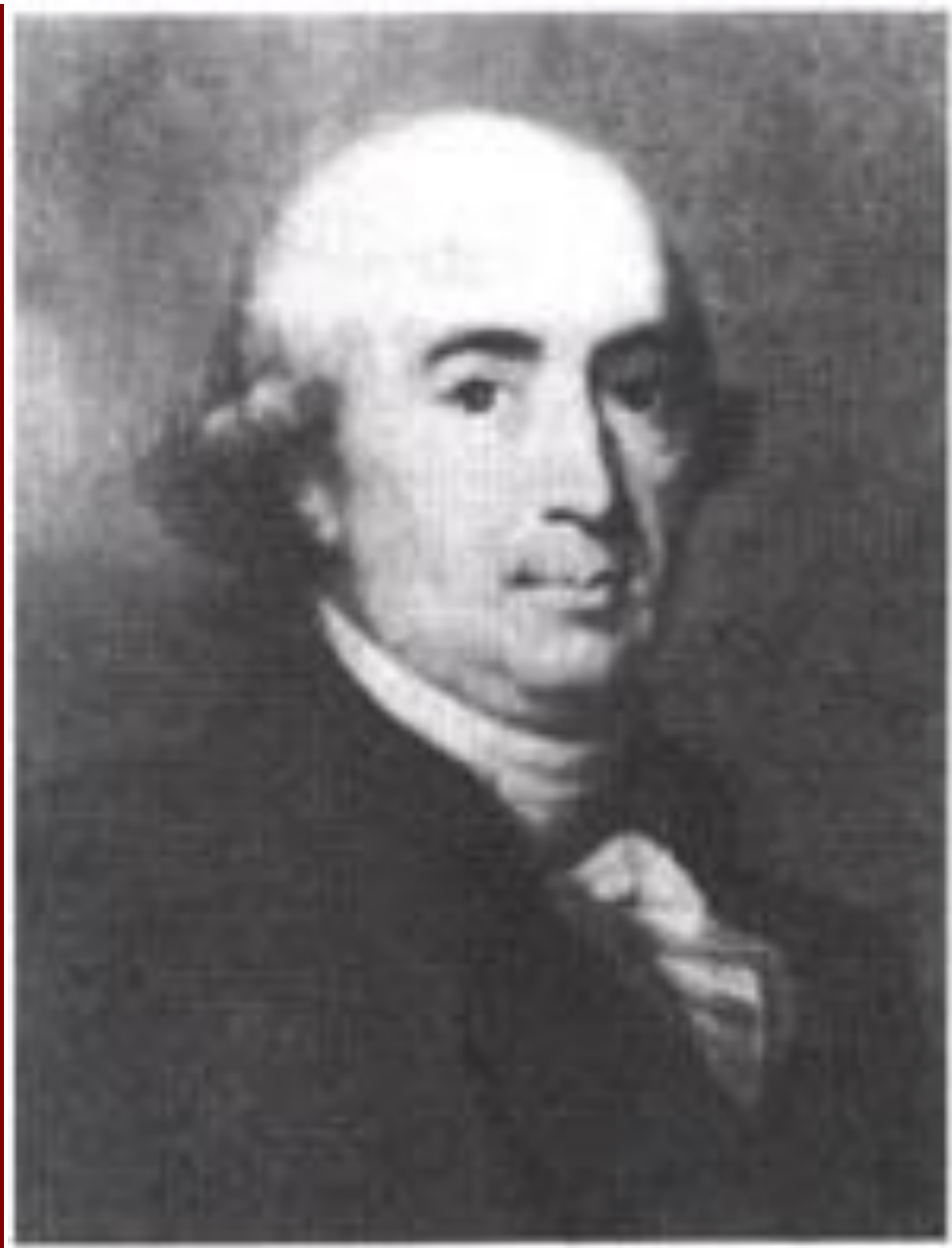
“ Phép biện chứng...là môn khoa học về những quy luật phổ biến của sự vận động và sự phát triển của tự nhiên, của xã hội loài người và của tư duy”.

Những đặc trưng cơ bản và vai trò của phép biện chứng duy vật

Hai đặc trưng cơ bản của phép biện chứng duy vật.

+ Đây là phép biện chứng được xác lập trên nền tảng của thế giới quan duy vật khoa học.

HÊ GHEN

+ Đây là phép biện chứng có sự thống nhất giữa nội dung thế giới quan (duy vật biện chứng) và phương pháp luận (biện chứng duy vật) do đó nó không dừng lại ở sự giải thích thế giới mà còn là công cụ để nhận thức thế giới và cải tạo thế giới.

Phép biện chứng duy vật giữ vai trò là một nội dung đặc biệt quan trọng trong thế giới quan và phương pháp luận triết học của chủ nghĩa Mác – Lênin, tạo nên tính khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác – Lênin, đồng thời nó cũng là thế giới quan và phương pháp luận chung nhất của hoạt động sáng tạo trong các lĩnh vực khoa học.

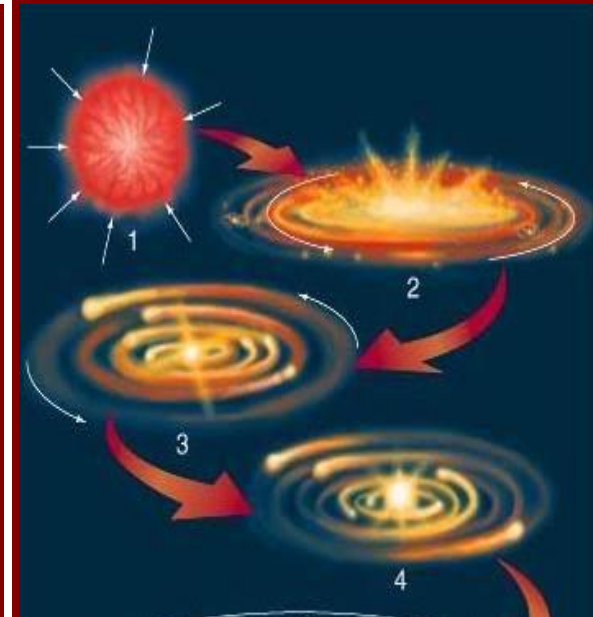
**Phép biện chứng
ĐỊNH HƯỚNG
cho nhận thức
và hoạt động thực tiễn**

III/ CÁC NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA PHÉP BIỆN CHỨNG DUY VẬT

1/ Nguyên lý về mối liên hệ phổ biến

a/ Khái niệm mối liên hệ, mối liên hệ phổ biến

Mối liên hệ là khái niệm dùng để chỉ sự quy định, sự tác động và chuyển hoá lẫn nhau giữa các sự vật, hiện tượng, hay giữa các mặt, các yếu tố của mỗi sự vật, hiện tượng trong thế giới.

Mối liên hệ phổ biến là khái niệm dùng để chỉ tính phổ biến của các mối liên hệ của các sự vật, hiện tượng của thế giới, đồng thời cũng dùng để chỉ các mối liên hệ tồn tại ở nhiều sự vật, hiện tượng của thế giới, trong đó những mối liên hệ phổ biến nhất là những mối liên hệ tồn tại ở mọi sự vật, hiện tượng của thế giới, nó thuộc đối tượng nghiên cứu của phép biện chứng.

**THẾ GIỚI TỒN TẠI
TRONG VÔ VẠN
CÁC MỐI LIÊN HỆ**

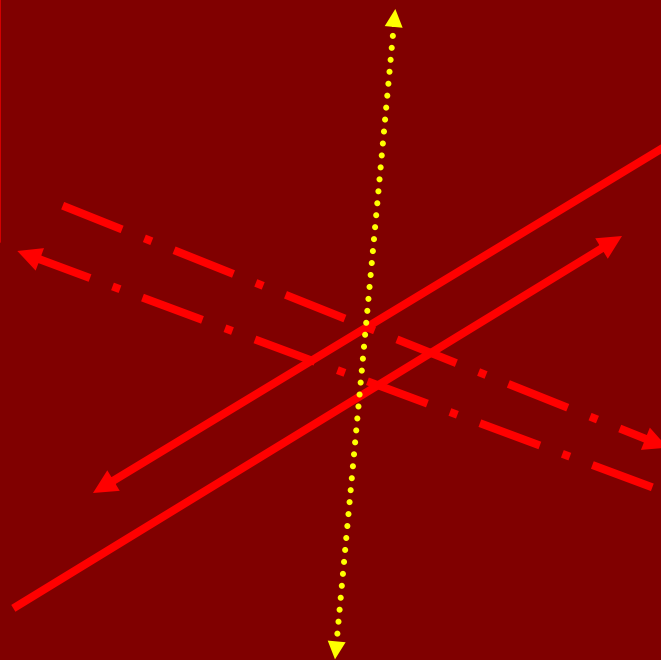

b/ Tính chất của các mối liên hệ.

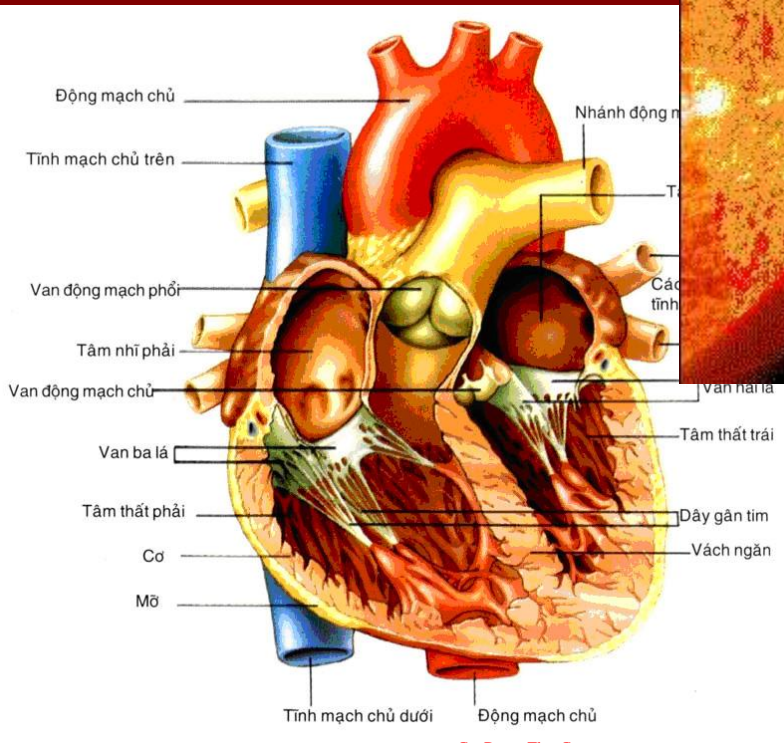
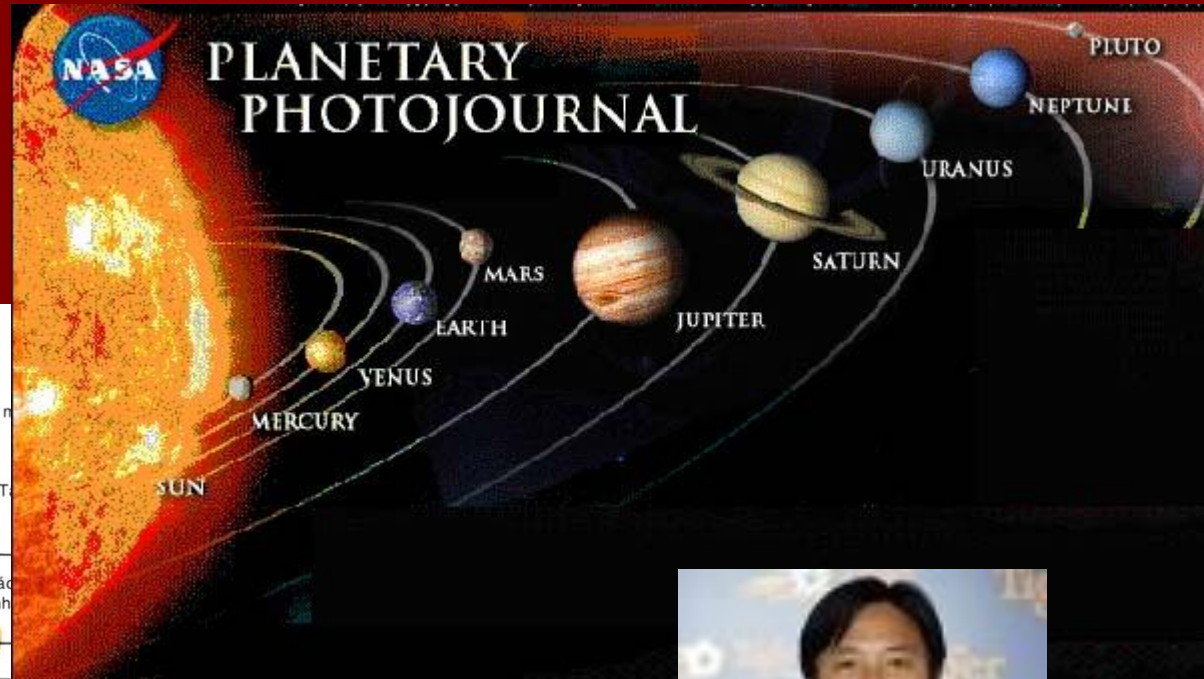
+Tính khách quan:
tính chất độc lập với
ý thức của con
người.

**Sự tồn tại khách
quan của cầu vòng**

- **Tính phổ biến**: không có bất cứ sv/ht nào tồn tại tuyệt đối biệt lập với những sv/ht khác. Đồng thời, bất kỳ sv/ht nào cũng tồn tại với tư cách là một hệ thống, hơn nữa là một hệ thống mở, tồn tại trong mối liên hệ với hệ thống khác.

- **Tính đa dạng, phong phú:** có nhiều mối liên hệ cụ thể khác nhau với những vai trò, vị trí khác nhau trong thế giới vật chất.

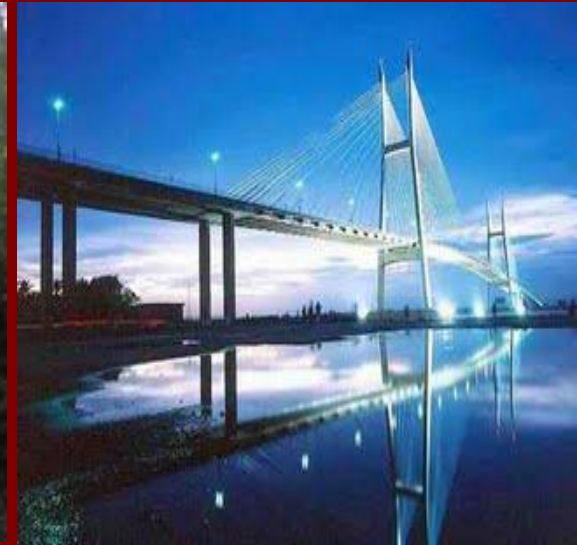

c/ Ý nghĩa phương pháp luận

Các tính chất trên có liên hệ với nhau trong đó tính phổ biến đã bao hàm trong nó tính khách quan và tính đa dạng. Vì vậy, ta gọi nguyên lý này là nguyên lý về mối liên hệ phổ biến,

Từ nguyên lý này ta rút ra hai quan điểm sau:

- Quan điểm toàn diện

- Quan điểm lịch sử cụ thể.

THẾ GIỚI VẬT CHẤT

VÔ SỐ
CÁC
SỰ VẬT,
HIỆN TƯỢNG
TỒN TẠI
KHÁCH
QUAN

LUÔN LUÔN
VẬN ĐỘNG
Trong
MỐI LIÊN HỆ
PHỔ BIẾN

TRONG
KHÔNG GIAN
VÀ
THỜI GIAN

QUAN ĐIỂM TÒAN DIỆN

- + Đặt SV/HT các mối liên hệ vốn có, không tách rời hoặc thay đổi mối liên hệ.
- + Phải xem xét trong cả một quá trình

QĐ LỊCH SỬ CỤ THỂ

- + Đặt SV/HT vào đúng không gian và thời gian mà nó tồn tại. Không tách rời hoặc thay đổi Không gian và thời gian.

KHẢO SÁT THẾ GIỚI VẬT CHẤT

[CuuDuongThanCong.com](https://www.facebook.com/CuuDuongThanCong.com)

BÀI HỌC RÚT RA

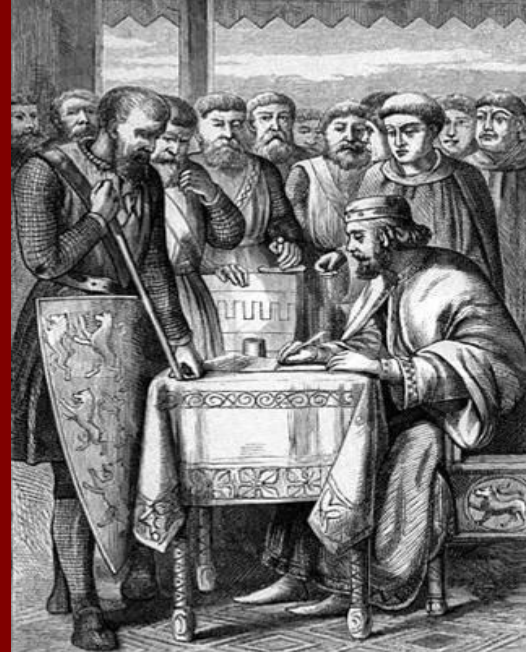
<https://fb.com/tailieudientucntt>

2/ Nguyên lý về sự phát triển

a/ Khái niệm phát triển.

Phát triển là một phạm trù triết học dùng để chỉ quá trình vận động tiến lên từ thấp đến cao, từ đơn giản đến phức tạp, từ kém hoàn thiện đến hoàn thiện hơn của sự vật.

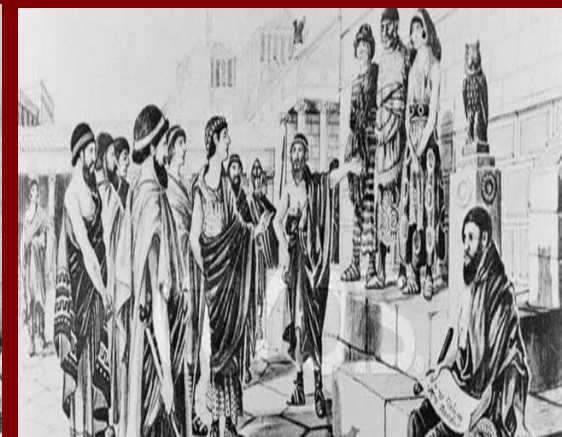
XH phong kiến

XH tư bản

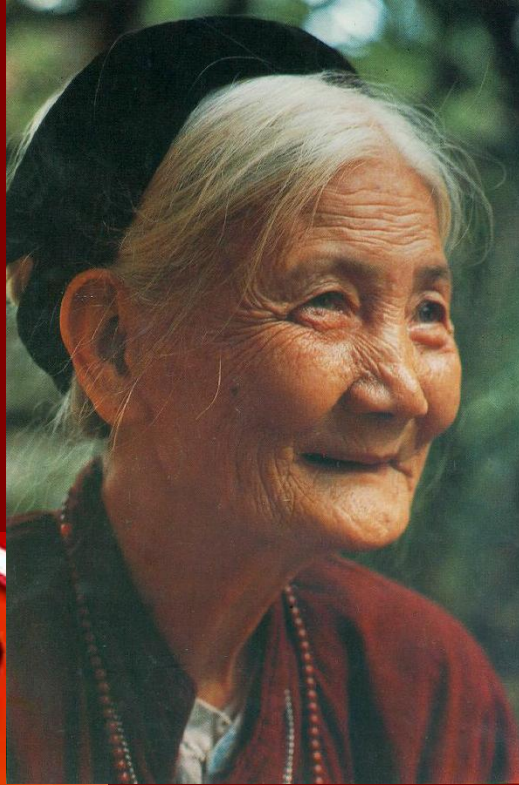

XH nguyên thủy

XH nô lệ

Mình
sẽ là
HOA
HẬU !

b/ Tính chất
của sự phát
triển.

+ Tính
khách quan,

n là
tất yếu, khách
quan.

+ Tính
phổ
biến, sự
phát
triển
diễn ra
ở mọi
lĩnh vực:
tự
nhiên,
xã hội
và tư
duy.

+ Tính đa dạng, phong phú phát triển là khuynh hướng chung, nhưng từng sv/ht quá trình phát triển diễn ra không giống nhau.

Guess who ???????

+ Tính
kế thừa:
sự vật
mới ra
đời bao
giờ
cũng
mang
trong nó
những
yếu tố
của sự
vật cũ.

c/ Ý nghĩa phương pháp luận.

+ Quan điểm phát triển.

* Phải nhìn thấy cái hiện tại lẫn khuynh hướng phát triển trong tương lai của sv/ht. Phải thấy được những biến đổi đi lên cũng như những biến đổi có tính chất thụt lùi. Nhưng điều cốt yếu là phải vạch ra khuynh hướng biến đổi chính của sự vật.

**CON HƠN CHA
NHÀ CÓ PHÚC**

* Quan điểm phát triển góp phần khắc phục tư tưởng bảo thủ, định kiến trong hoạt động nhận thức và hoạt động thực tiễn.

**TÔI ĐÂU
PHẢI LÀ
NGƯỜI BẢO
THỦ !**

Trong
cuộc
sống
phải có
cái nhìn
**Toàn
diện;**
Lịch sử
- cụ thể
và
**Phát
triển.**

**Nhìn cuộc sống
như thế nào đây ?**

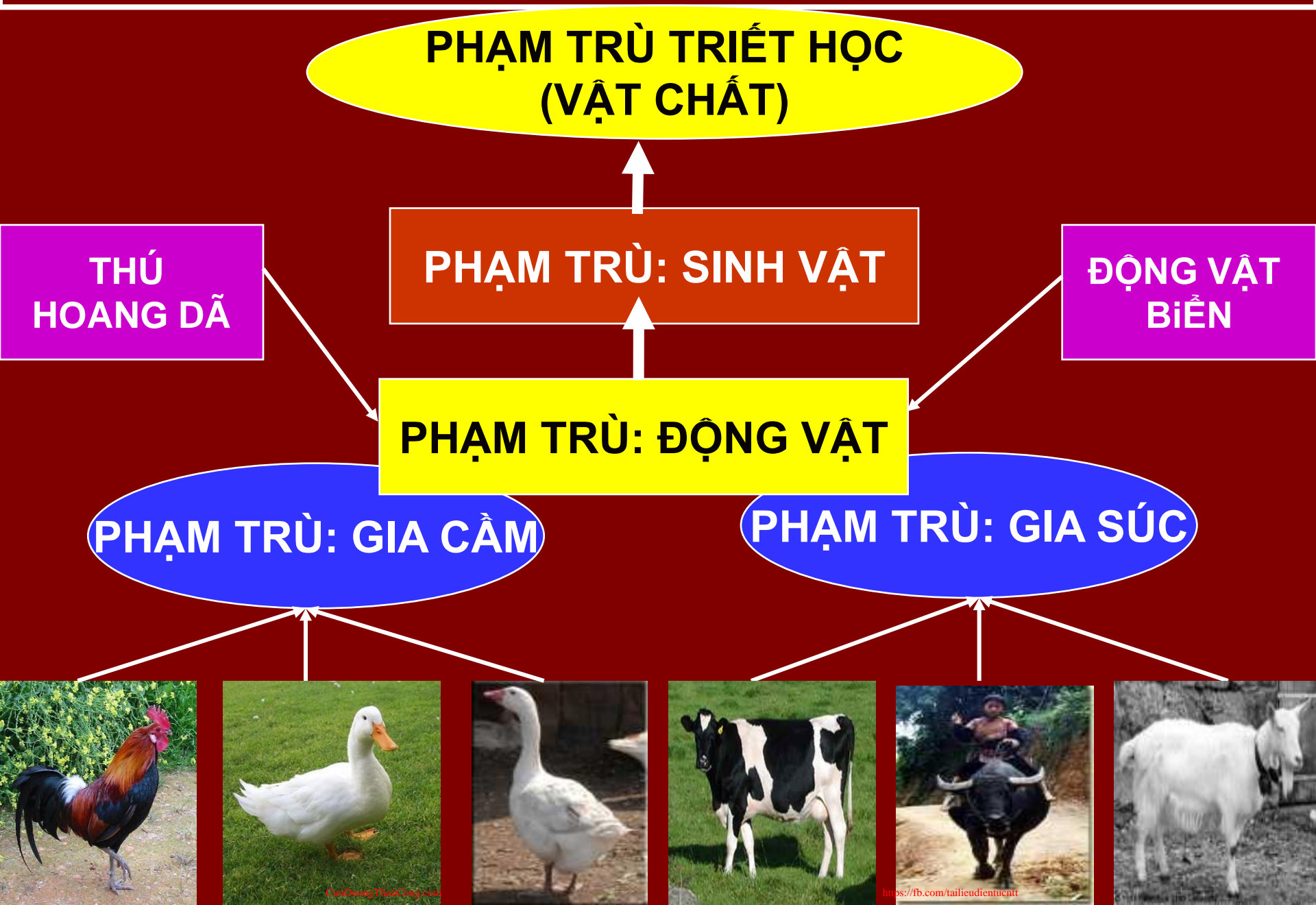

III/ CÁC CẤP PHẠM TRÙ CƠ BẢN CỦA PHÉP BIỆN CHỨNG DUY VẬT

Phạm trù là những khái niệm rộng nhất phản ánh những mặt, những thuộc tính, những mối liên hệ chung, cơ bản nhất của các sự vật và hiện tượng thuộc một lĩnh vực nhất định.

+ **Phạm trù triết học** là những khái niệm chung nhất phản ánh những mặt, những thuộc tính của toàn bộ thế giới hiện thực.

PHẠM TRÙ VÀ PHẠM TRÙ TRIẾT HỌC

Những cặp phạm trù cơ bản của triết học.

1/ Cái riêng và cái chung

2/ Nguyên nhân và kết quả

3/ Tất nhiên và ngẫu nhiên

4/ Nội dung và hình thức

5/ Bản chất và hiện tượng

6/ Khả năng và hiện thực.

1/ CÁI RIÊNG VÀ CÁI CHUNG

a/ KHÁI NIỆM.

CÁI RIÊNG là phạm trù triết học dùng để chỉ một sự vật, một hiện tượng, một quá trình riêng lẻ nhất định.

CÁI CHUNG là phạm trù triết học dùng để chỉ những mặt, những thuộc tính chung không những có ở một kết cấu vật chất nhất định mà còn lặp lại trong nhiều sự vật, hiện tượng hay quá trình riêng lẻ khác.

Cái đơn nhất là phạm trù dùng để chỉ những nét, những mặt, những thuộc tính riêng có, không lặp lại ở bất kỳ một sv/ht nào khác.

CÁI RIÊNG

Xã hội là **cái chung**; XH nguyên thủy, XH nô lệ, XH phong kiến, XH tư bản là cái riêng

XH
nguyên thủy

XH nô lệ

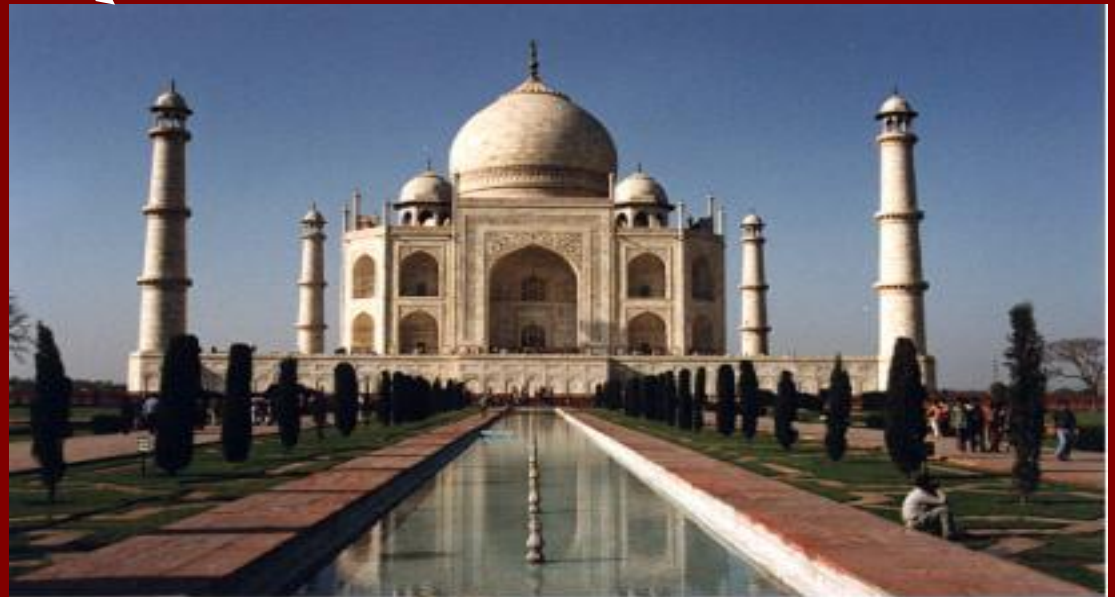

XH
phong kiến

XH
tư bản

CÁI ĐƠN NHẤT

INDIA

GÂY THIẾT HẠI CHO DÂN,
CÔNG CHỨC SẼ PHẢI
BỎ TIỀN TỬ BỒI THƯỜNG
MỘT BỘ LUẬT ĐANG ĐƯỢC SOẠN THẢO

TƯ THỰC HÓA ĐẠI HỌC:
VÌ LỢI NHUẬN HAY
KHÔNG VÌ LỢI NHUẬN?

KINH NGHIỆM
CỔ PHẦN HÓA
Ở NƯỚC NGÀ

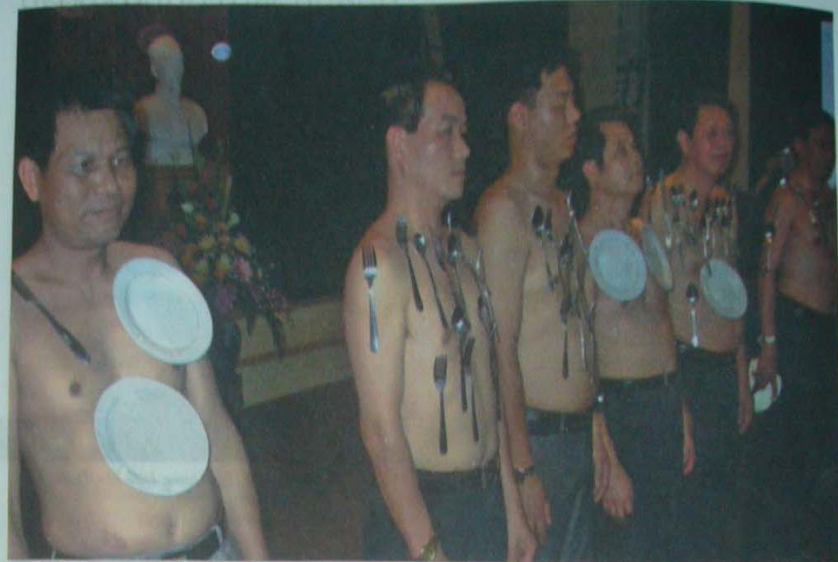
29-4-07 tuổi trẻ cuối tuần

ĐOÀN TNCS HCM THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

"KỶ LẠ QUÁ!
ĐẤT NƯỚC
VÀ CON NGƯỜI
CÁC BẠN
THẬT
VÔ CÙNG
KỶ LẠ!"

Một nhà khoa học Pháp
đã thốt lên như vậy
khi tận mắt chứng kiến
buổi biểu diễn của
cả trâm "người nam châm"
ở Hà Nội...

NHẠC SĨ "NGƯỜI NAM CHÂM" TRẦN TIẾN

Câu lạc bộ "người nam châm"

Câu lạc bộ "người nam châm"

NGÀY 22-4, TẠI NHÀ VĂN HÓA THIỂU

NHI QUẬN ĐÔNG ĐA (HÀ NỘI) DIỄN
RA BUỔI BIỂU DIỄN HẾT SỨC KỶ LẠ
CỦA CẢ TRÂM "NGƯỜI NAM CHÂM".
TRƯỚC SỰ CHỨNG KIẾN CỦA HÀNG
NGÀN NGƯỜI CÙNG RẤT NHIỀU NHÀ
KHOA HỌC TRONG VÀ NGOÀI NƯỚC.
NGƯỜI BIỂU DIỄN LÀ NHỮNG HỌC
VIÊN CỦA LỚP HỌC CẨM XA, MỘT
LỚP HỌC ĐỘC ĐÁO VÀ DUY NHẤT Ở
NƯỚC TA. SAU BUỔI BIỂU DIỄN LÀ LỄ
RA MẮT CỦA CÂU LẠC BỘ CÓ CÀI TÊN
HẾT SỨC LẠ LÙNG: CÂU LẠC BỘ CỦA
NHỮNG CẨM XA VIÊN HÀ NỘI.

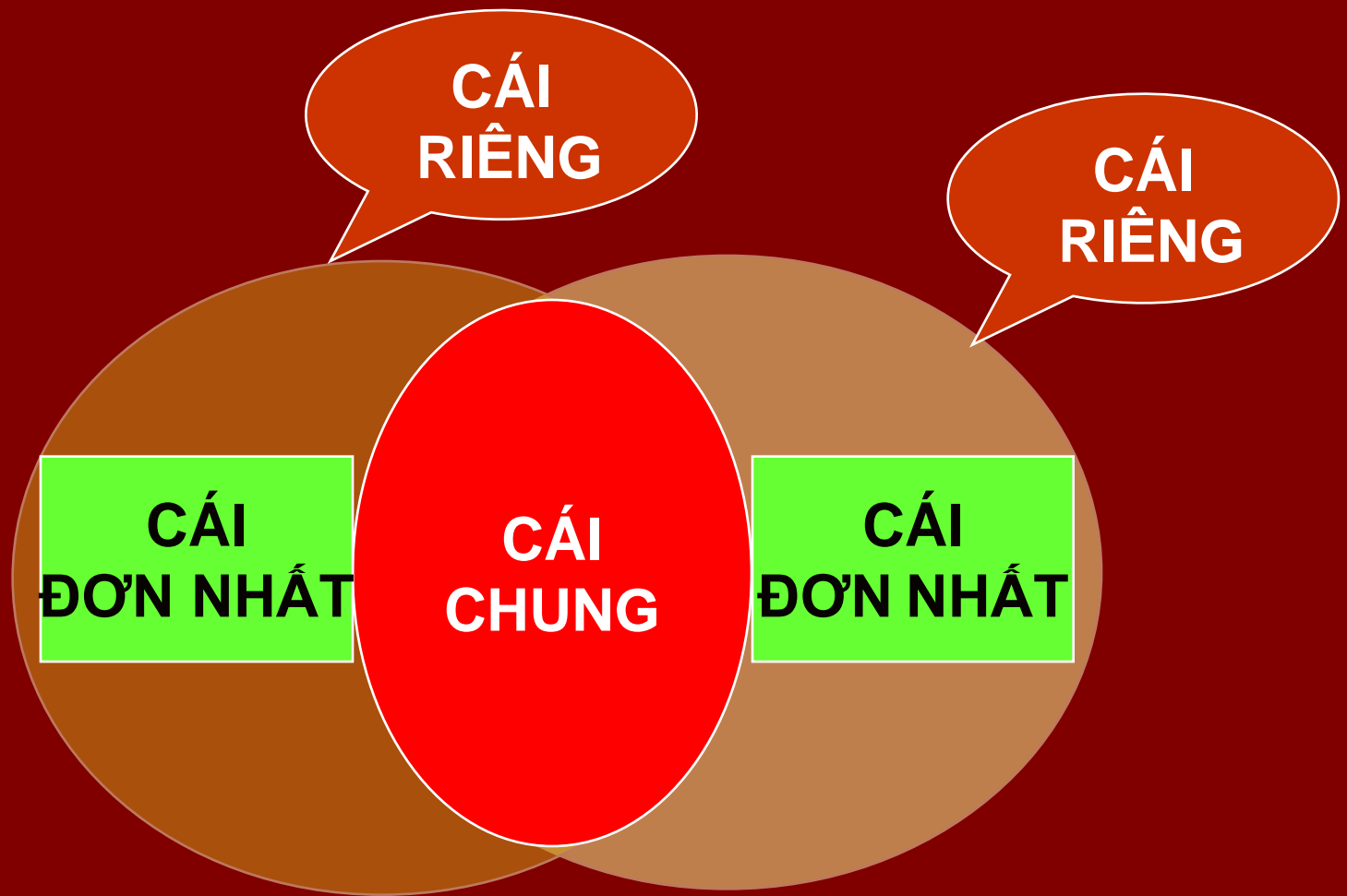
PHẠM NGỌC DƯƠNG

BUỔI BIỂU DIỄN

Sau bài phát biểu của các nhà khoa học
về những khả năng đặc biệt của con
người và lợi ích của việc khai thác khả
năng ấy để phục vụ cộng đồng, hàng
trăm cảm xạ viên đã thực hiện các bài tập
dựa cơ thể về trạng thái vô thức trên nền
nhạc dân tộc là châu vắn và trống cơm.
Sau 30 phút tập theo nhạc, cả trâm học
viên cởi áo bước lên sân khấu. Những
người phục vụ vác cá rô thi, nĩa kim loại,
bàn là, sắt cục, chai nước, đĩa, bát sứ...
đình khắp người những học viên cảm xạ.
Kỳ lạ thay, cơ thể những cảm xạ viên này
như những cục nam châm đa năng, hút
tất cả các vật trong nhiều giờ đồng hồ.
Một nhà khoa học người Pháp chứng kiến
hiện tượng này đã phải thốt lên: "Kỳ lạ
quái đản nước và con người các bạn thật
vô cùng kỳ lạ!". Nhà nghiên cứu Nguyễn
Phúc Giác Hải, người từng chứng kiến
hầu hết những chuyện lạ ở Việt Nam,
cũng phải công nhận: "Đây là hiện tượng

Diễn viên Phát Triệu hay
"người nam châm"?

CÁI RIÊNG = CÁI CHUNG + CÁI ĐƠN NHẤT

THỬ TÀI CÁC FAN BÓNG ĐÁ

LINH TINH BÓNG ĐÁ

Những “Con đại bàng trắng”: **Ba Lan**

Những “Con quỷ đỏ”: **Bỉ**

Những “Cỗ xe tăng”: **Đức**

Những “Chú sư tử”: **Anh**

Những “Chú chuột túi”: **Úc**

LINH TINH BÓNG ĐÁ

Những “Đứa con thần mặt trời”: **Nhật**

Những “Chú gà trống Gaulois”: **Pháp**

Những “Ngôi sao đen”: **Ghana**

Những “Chú voi Châu Phi”: **Bờ biển Ngà**

Những “Con đại bàng xanh”: **Nigeria**

LINH TINH BÓNG ĐÁ

Những “Vũ công Tangô”: **Arghentina**

Những “Con linh dương đen”: **Angôla**

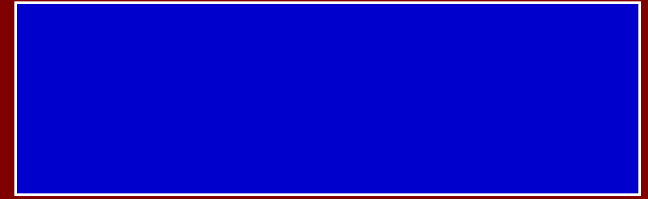
Những “Chiến binh sa mạc”: **Arbia Saudi**

Những “Con sư tử bất trị”: **Camơrun**

Những “Vũ công Sampa”: **Brazin**

LINH TINH BÓNG ĐÁ

+ Những “Chiến binh La Mã” :

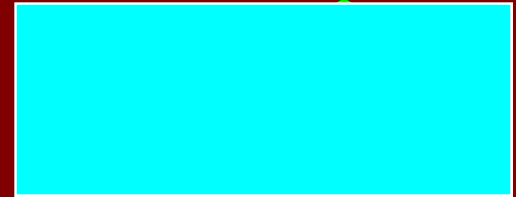
+ Những “Viên pha lê quyền rũ”:

+ Những “Chú gấu Misa”:

+ Những “Chàng thủy thủ Viking”:

+ Những “Con đại bàng sông Rhine”:

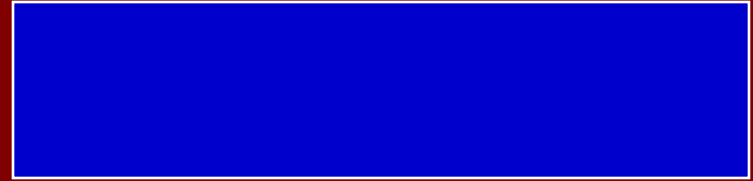

+ Những “ Kẻ đóng thế” :

LINH TINH BÓNG ĐÁ

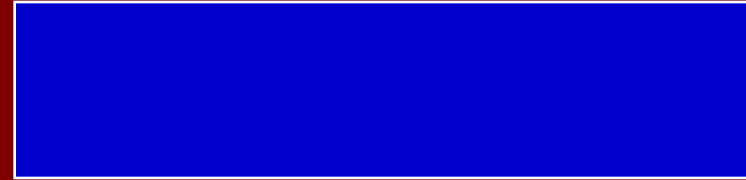
+ Những con cáo sa mạc:

+ Những chú lính chì:

+ Những chiến binh TAEGUK

LINH TINH BÓNG ĐÁ

“Đội bóng của những người mê tín”

“Đội bóng Vàng – Xanh”:

“Đội bóng màu áo lam”:

“Đội bóng màu thiên thanh”:

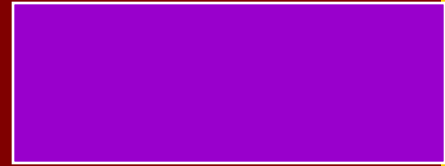

“Đội quân đỏ”:

LINH TINH BÓNG ĐÁ

+ **Đội bóng xứ sở cây Bạch Dương:**

+ **Đội Braxin Châu Âu:**

+ **Đội bóng “Miêng lý tàng thâm”:**

(**Địch càng mạnh thì ta càng mạnh**)

+ **Đội bóng xứ sở hoà bình:**

+ **Đội bóng áo vàng:**

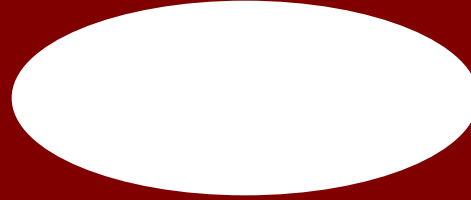

LINH TINH BÓNG ĐÁ

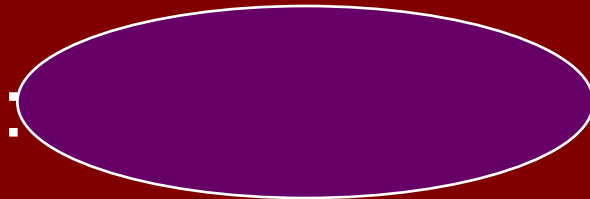
“Đội bóng của xứ phalê”:

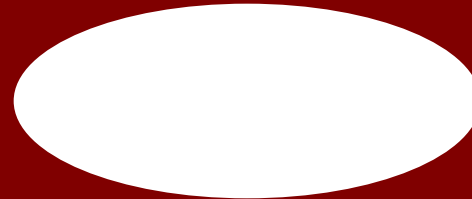
“Đội bóng của xứ đồng hồ”:

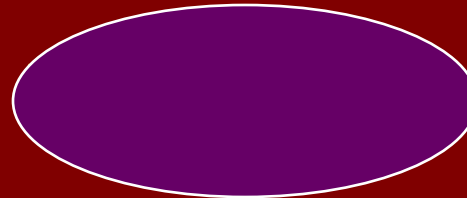
“Đội bóng xứ sở con bò tốt”:

“Đội bóng thần kinh thép”:

“Cơn lốc màu da cam”

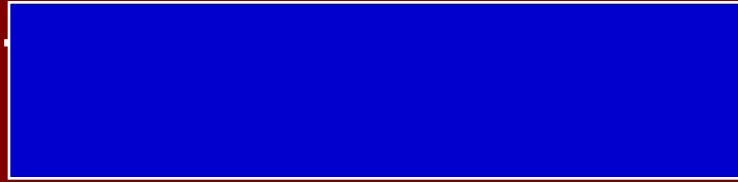

“Cơn lốc màu da cam Châu Phi”:

LINH TINH BÓNG ĐÁ

+ Đội quân áo đỏ:

+ Đội bóng áo ca rô:

+ Đội bóng vùng Ballan

**BẠN NÀO BIẾT THÊM ?
XIN BỔ SUNG**

b/ QUAN HỆ GIỮA CÁI RIÊNG, CÁI CHUNG VÀ CÁI ĐƠN NHẤT

- **Thứ nhất:** cái chung chỉ tồn tại trong cái riêng, thông qua cái riêng mà biểu hiện sự tồn tại của mình.
- **Thứ hai:** cái riêng chỉ tồn tại trong mối liên hệ đưa đến cái chung.
- **Thứ ba:** Cái riêng là cái toàn bộ, phong phú hơn cái chung. Cái chung là cái bộ phận nhưng sâu sắc, bản chất hơn cái riêng.
- **Thứ tư:** cái đơn nhất và cái chung có thể chuyển hoá cho nhau trong quá trình phát triển của sự vật.

**Cái chung chỉ tồn tại
trong cái riêng**

**Để phát hiện cái chung
cần xuất phát
từ những cái riêng**

**Cái chung
biểu hiện
thông qua
những cái riêng**

**Vận dụng cái chung
vào cái riêng
cần chú ý
tính cụ thể
của từng cái riêng**

**Cái chung
và cái đơn nhất
có thể
chuyển hoá cho nhau**

**Tạo điều kiện thuận lợi
cho chúng diễn ra
nếu xét thấy có lợi.**

NGHIÊN CỨU PHẠM TRÙ

Rút ra

BÀI HỌC THỰC TIỄN

2/ NGUYÊN NHÂN VÀ KẾT QUẢ

a/ KHÁI NIỆM.

Phạm trù nguyên nhân dùng để chỉ sự tác động lẫn nhau giữa các mặt trong một sự vật, hiện tượng hoặc giữa các sự vật, hiện tượng với nhau từ đó gây ra những biến đổi nhất định.

Phạm trù kết quả dùng để chỉ sự biến đổi xuất hiện do sự tác động giữa các mặt, các yếu tố trong một sự vật, hiện tượng, hoặc giữa các sự vật, hiện tượng.

Tính chất của mối liên hệ nhân quả: Tính khách quan; tính phổ biến và tính tất yếu.

NGUYÊN NHÂN

KẾT QUẢ

NGUYÊN NHÂN

KẾT QUẢ

nước ASEAN; tạo dựng khuôn khổ về tổ chức cho sự hợp tác khu vực...

xã hội song song với phát triển kinh tế, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân.

Hiện chương ASEAN vào cuối năm 2008.

(Theo Chinhphu.vn)

Cô bé "sóng thần"

Ngày 14/10, Bộ Dân phòng New Zealand đã trao tặng giấy khen cho Abby Wutzler, 10 tuổi, nữ sinh ở Wellington, do cô bé đã có công cảnh báo sóng thần ngày 29/9 vừa qua.

Cơn sóng thần kinh hoàng ngày 29/9, sinh ra bởi trận động đất 8 độ Richter, đã làm thiệt mạng ít nhất 143 người ở đảo quốc Samoa, 32 người ở Samoa thuộc Mỹ và 9 người ở nước láng giềng Tonga.

Cô bé Abby là người đầu tiên nhận thấy nước biển rút ra xa, báo trước cơn sóng khủng khiếp đang đến gần, cô đã chạy khắp bãi biển báo cho các du khách nghỉ mát và dân địa phương biết để chạy trốn. Sau đó, cô bé nhanh chân chạy thoát những cơn sóng tử thần, nhưng có nhiều người chạy không kịp. Cả cha và anh trai của Abby cũng trong số những người bị sóng bắt kịp nhưng cả hai may mắn thoát chết và lành lặn.

Abby Wutzler cùng cha mẹ và anh trai

ẢNH: KENT BLECHYNDEN/
THE DOMINION POST

Kaye Mudge, cô giáo cũ của Abby, cho hay, cô đã dạy học sinh của mình cách ứng xử khi gặp thiên tai, cô nói đây là lần đầu tiên trong 20 năm dạy học, cô hoàn toàn tin chắc "điều mình dạy các em thật có ý nghĩa và được sử dụng vào đúng lúc cần thiết nhất".

Quang Huy (AFP)

Tin giờ chót

• **Việt Nam được bầu là Ủy viên**
Hội đồng Quản trị của Tổ chức

• **Ngày 15/10**, các nhóm vũ
trang đã tấn công ba địa điểm ở TP

• **Ngày 15/10**, Bình Nhưỡng
cảnh cáo Seoul rằng một sự "xâm
hiếp biên giới" vào biên giới

KẾT
QUẢ ?

b/ QUAN HỆ NHÂN - QUẢ

+ **Thứ nhất**, nguyên nhân là cái sinh ra kết quả, nên nguyên nhân luôn luôn có trước kết quả, còn kết quả bao giờ cũng xuất hiện sau khi nguyên nhân đã xuất hiện.

Đây là quan hệ có tính nối tiếp và tính sản sinh.

Lửa - khói

Sự phức tạp
của tính sản sinh:

* Một kết quả
có thể do nhiều
nguyên nhân sinh
ra và ngược lại.

* Nhiều nguyên
nhân tác động
cùng chiều hoặc
ngược chiều sẽ
ảnh hưởng đến
kết quả.

+ Thứ hai, sự tác động trở lại của kết quả đối với nguyên nhân theo hai hướng: tích cực và tiêu cực.

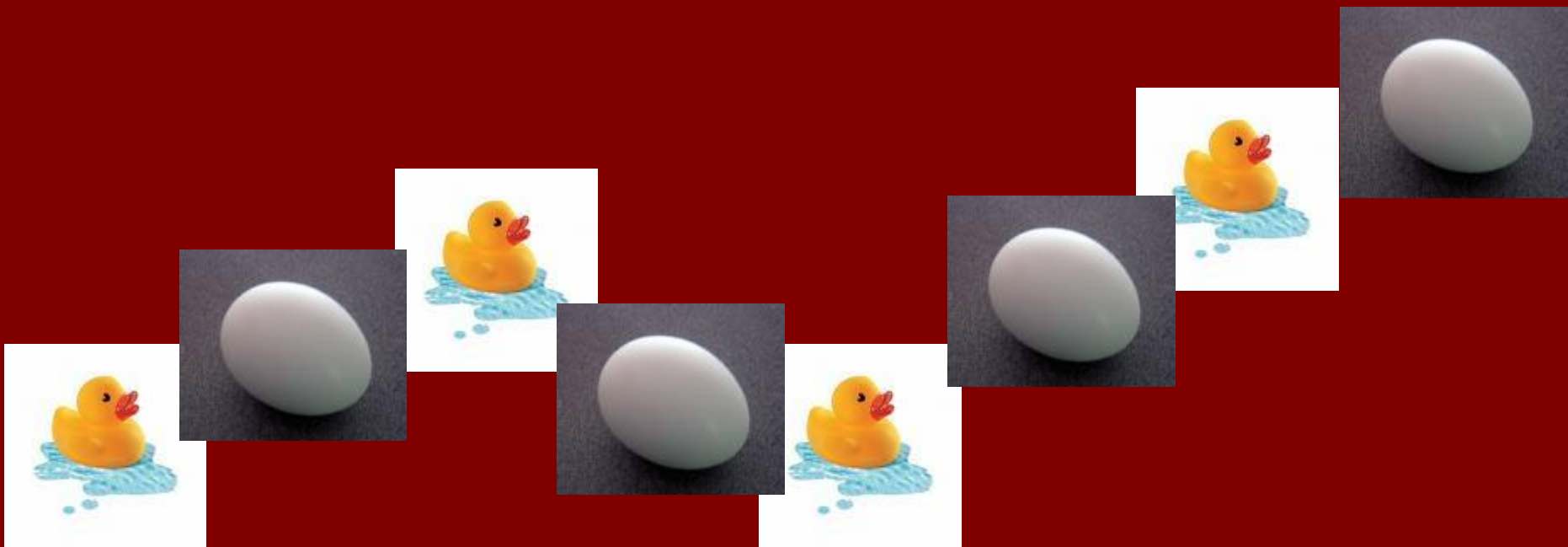
CuuDuongThanCong.com

<https://fb.com/tailieudientucntt>

+ Thứ ba, nguyên nhân và kết quả có thể thay đổi vị trí cho nhau.

Dây chuyền nguyên nhân và kết quả là vô tận có thể chuyển hoá cho nhau, còn một hiện tượng nào đấy được coi là nguyên nhân hay kết quả bao giờ cũng ở trong một quan hệ xác định cụ thể

**Vì mọi sv/ht tồn tại
đều có nguyên nhân**

**Nên việc xác định
nguyên nhân là
hết sức cần thiết**

**Vì các nguyên nhân
có vai trò & hướng
tác động khác nhau**

**Nên phân loại
nguyên nhân để có
hướng tác động
thích hợp**

**Vì kết quả có tác
động lại nguyên nhân**

**Nên tận dụng kết quả
đạt được, tạo điều kiện
thúc đẩy nguyên nhân
phát huy tác dụng**

NGHIÊN CỨU PHẠM TRÙ

Rút ra

BÀI HỌC THỰC TIỄN

3/ TẤT NHIÊN VÀ NGẪU NHIÊN

a/ KHÁI NIỆM.

Phạm trù tất nhiên dùng để chỉ cái do những nguyên nhân cơ bản, bên trong của kết cấu vật chất quyết định và trong những điều kiện nhất định, nó phải xảy ra như thế, không thể khác được.

Phạm trù ngẫu nhiên dùng để chỉ cái do các nguyên nhân bên ngoài, do sự ngẫu hợp của nhiều hoàn cảnh bên ngoài quyết định, do đó nó có thể không xuất hiện, có thể xuất hiện như thế này hoặc như thế khác.

Tất nhiên:
gieo trồng
đúng kỹ
thuật cây
sẽ cho
quả

Ngẫu nhiên:
cây bí cho
quả to, nhỏ
khác nhau

b/ QUAN HỆ GIỮA TẤT NHIÊN VÀ NGẪU NHIÊN

Thứ nhất: Tất
nhiên chi phối sự
phát triển của sự
vật còn ngẫu
nhiên ảnh hưởng
tới sự vật làm cho
sự phát triển đó
diễn ra nhanh
hoặc chậm.

DU LỊCH
ĐẠI DƯƠNG

Thứ hai: Tất nhiên bao giờ cũng vạch đường đi cho mình thông qua vô số cái ngẫu nhiên, còn ngẫu nhiên là hình thức biểu hiện của tất nhiên. Trong cái ngẫu nhiên ẩn dấu cái tất nhiên.

Thứ ba: tất nhiên và ngẫu nhiên có thể chuyển hoá cho nhau.

**Tất nhiên,
tất yếu sẽ xảy ra
còn ngẫu nhiên chỉ là cái
có thể xảy ra hoặc không**

**Phải dựa vào
cái tất nhiên.
Nhưng
không hoàn toàn bỏ qua
cái ngẫu nhiên**

**Tất nhiên
luôn tồn tại thông qua
vô số cái ngẫu nhiên**

**Để hiểu cái tất nhiên
cần nghiên cứu rất nhiều
cái ngẫu nhiên.**

**Tất nhiên và ngẫu nhiên
có thể
chuyển hoá cho nhau**

**Tạo điều kiện thuận lợi
cho chúng diễn ra
nếu xét thấy có lợi.**

NGHIÊN CỨU PHẠM TRÙ

Rút ra

BÀI HỌC THỰC TIỄN

4/ NỘI DUNG VÀ HÌNH THỨC

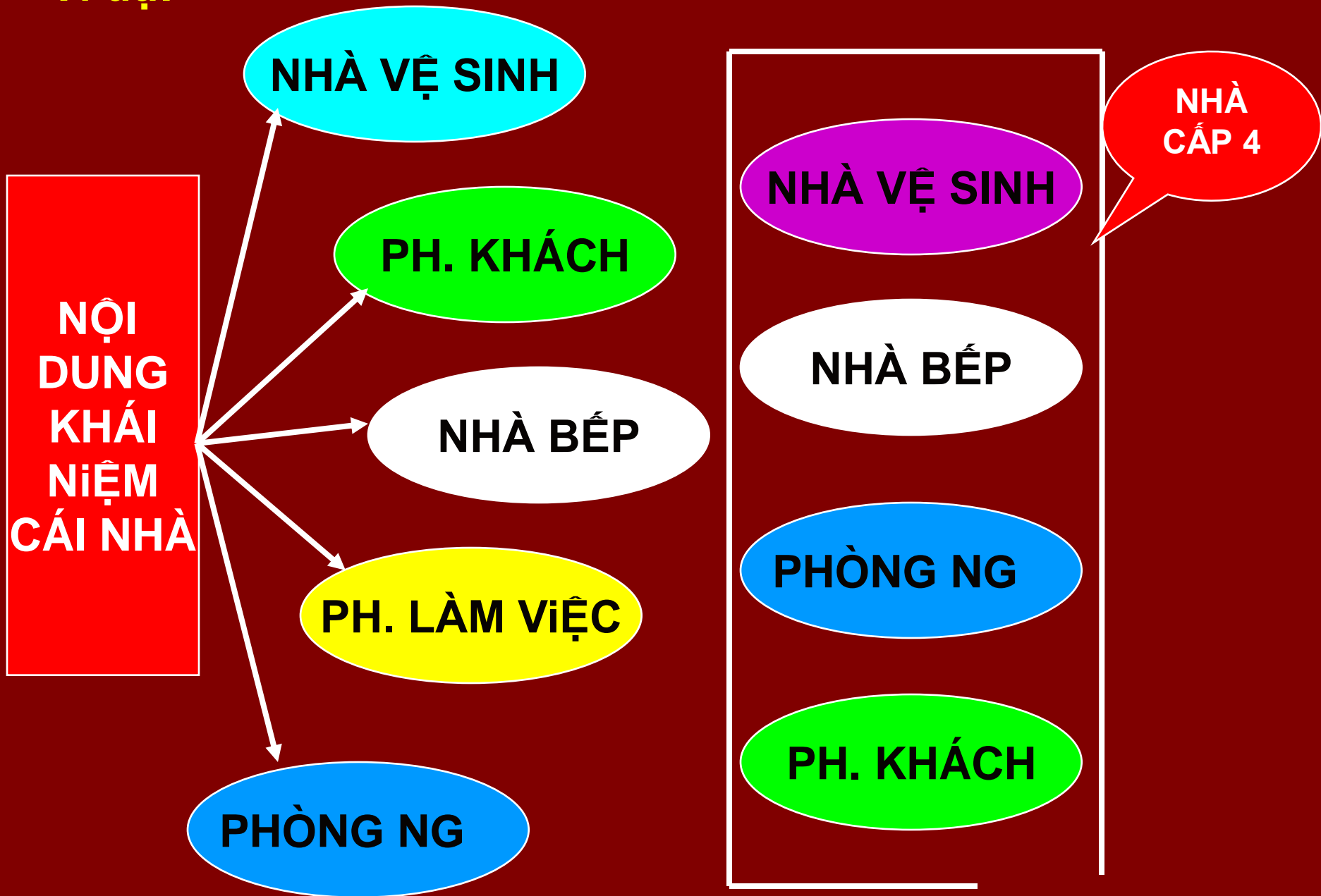
a/ KHÁI NIỆM:

Phạm trù nội dung dùng để chỉ sự tổng hợp tất cả những mặt, những yếu tố, những quá trình tạo nên sự vật, hiện tượng.

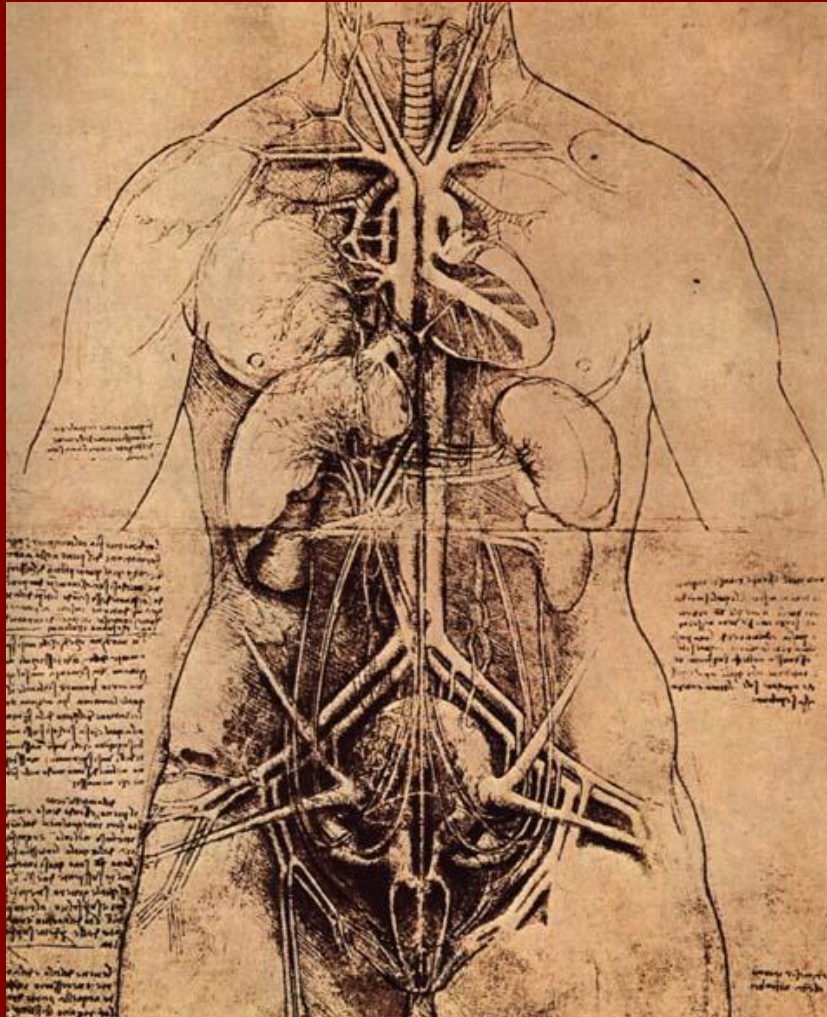
Phạm trù hình thức dùng để chỉ phương thức tồn tại và phát triển của sự vật, hiện tượng đó, là hệ thống các mối liên hệ tương đối bền vững giữa các yếu tố của nó.

Sự vật nào cũng có hình thức bên ngoài và hình thức bên trong. Phép biện chứng chú ý đến hình thức bên trong của sự vật, tức là cơ cấu bên trong của nội dung.

Ví dụ:

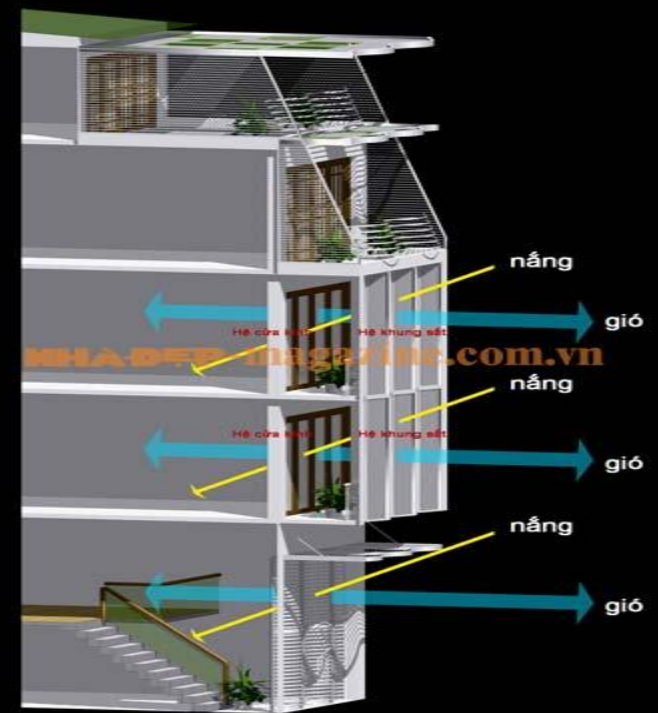

Trong con người: nội dung là các bộ phận các quá trình. Cơ thể là hình thức

b/ QUAN HỆ BIỆN CHỨNG GIỮA NỘI DUNG VÀ HÌNH THỨC

Thứ nhất: Nội dung và hình thức thống nhất nhau nhưng không phải lúc nào cũng phù hợp nhau. Một nội dung có thể có nhiều hình thức thể hiện và ngược lại một hình thức có thể chứa đựng nhiều nội dung.

+ Thứ hai: Nội dung quy định hình thức, nội dung đổi, hình thức đổi.

+ Thứ ba: Sự tác động tích cực trở lại của hình thức đối với nội dung. Khi phù hợp với nội dung hình thức sẽ thúc đẩy nội dung phát triển, ngược lại nó sẽ ngăn cản sự phát triển ấy.

**Sự thống nhất giữa
nội dung và hình thức**

**Không được tách rời
hay tuyệt đối hóa
nội dung hoặc
hình thức**

**Nội dung quyết định
hình thức**

**Phải căn cứ vào nội dung
Thay đổi nội dung
hình thức thay đổi**

**Sự tác động
tích cực trở lại
của hình thức
đối với nội dung.**

**Làm cho hình thức
phù hợp với nội dung
để thúc đẩy
nội dung phát triển**

NGHIÊN CỨU PHẠM TRÙ

Rút ra

BÀI HỌC THỰC TIỄN

5/ BẢN CHẤT VÀ HIỆN TƯỢNG

1/ KHÁI NIỆM:

Phạm trù bản chất dùng để chỉ sự tổng hợp tất cả những mặt, những mối liên hệ tất nhiên, tương đối ổn định ở bên trong, quy định sự vận động phát triển của sự vật, hiện tượng đó.

Phạm trù hiện tượng dùng để chỉ sự biểu hiện của những mặt, những mối liên hệ đó trong những điều kiện xác định.

b/ QUAN HỆ GIỮA BẢN CHẤT VÀ HIỆN TƯỢNG

Sự thống nhất giữa bản chất và hiện tượng.

+ Bản chất bộc lộ qua hiện tượng còn hiện tượng bao giờ cũng là biểu hiện của bản chất ở mức độ nhất định.

CuuDuongThanCong.com

<https://fb.com/tailieudientucntt>

+ Sự phù hợp giữa bản chất và hiện tượng. Bản chất khác nhau ,hiện tượng khác nhau. Bản chất thay đổi, hiện tượng thay đổi. Bản chất biến mất, hiện tượng biến mất.

Sự mâu thuẫn giữa bản chất và hiện tượng.

- + Hiện tượng phong phú hơn bản chất còn bản chất thì sâu sắc hơn hiện tượng.
- + Bản chất là mặt bên trong, hiện tượng là biểu hiện bản chất đó ra bên ngoài nhiều khi xuyên tạc bản chất.
- + Bản chất tương đối ổn định, còn hiện tượng biến đổi nhanh so với bản chất. Hiện tượng có thể thay đổi ngay nhưng bản chất phải có thời gian mới thay đổi được.

- **QUAN HỆ GIỮA BẢN CHẤT
VÀ HIỆN TƯỢNG**

HIỆN TƯỢNG
Cái biểu hiện
ra
bên ngoài

**Bản chất tồn tại
trong sự vật và
biểu hiện ra
ở nhiều hiện tượng**

**Phải phân tích
nhiều hiện tượng
và ưu tiên cho
những hiện tượng
điển hình để
hiểu bản chất**

**Bản chất quy định
sự tồn tại
và phát triển
của sự vật,
hiện tượng**

**Phải dựa vào
bản chất để có
phương hướng
hoạt động thích hợp**

NGHIÊN CỨU PHẠM TRÙ

Rút ra

BÀI HỌC THỰC TIỄN

6/ KHẢ NĂNG VÀ HIỆN THỰC

Khái niệm.

Cặp phạm trù hiện thực và khả năng được dùng để phản ánh mối quan hệ biện chứng giữa những gì hiện có, hiện đang tồn tại thực sự (hiện thực) với những gì hiện chưa có, những sẽ có, sẽ tới khi có điều kiện tương ứng (khả năng)

- Hiện thực là cái đang tồn tại thực tế.
- Khả năng là cái sẽ xuất hiện, sẽ tồn tại thực sự khi có đủ điều kiện.

b/ QUAN HỆ BIỆN CHỨNG GIỮA KHẢ NĂNG VÀ HIỆN THỰC

+ Cả 2 gắn bó, và chuyển hóa cho nhau. Quá trình này là vô tận làm cho sự vật, hiện tượng không ngừng phát triển.

+ Cùng điều kiện nhất định, ở cùng một sự vật có thể tồn tại nhiều khả năng chứ không chỉ có một khả năng. Và, khi có những điều kiện mới thì có thể xuất hiện những khả năng mới và ngược lại khả năng có thể mất đi khi mất những điều kiện nào đấy.

+ Để khả năng biến thành hiện thực cần có sự phối hợp của nhiều điều kiện.

**Hiện thực
là cái tồn tại thực sự,
còn khả năng
là cái chưa có**

**Phải dựa vào hiện thực
chứ không thể
dựa vào khả năng**

**Khả năng
và hiện thực
không tách nhau**

**Tuyệt đối khả năng
sẽ rơi vào ảo tưởng.
Tuyệt đối hóa hiện thực
sẽ không thấy khả
năng phát triển tiềm tàng**

**Việc chuyển hóa
từ khả năng
sang hiện thực
trong tự nhiên khác
với trong xã hội**

**Việc chuyển từ khả năng
sang hiện thực
cần có sự
nỗ lực chủ quan cao
của mỗi người**

NGHIÊN CỨU PHẠM TRÙ

Rút ra

BÀI HỌC THỰC TIỄN

HẾT PHẦN III
HẸN GẶP LẠI CÁC BẠN
Ở PHẦN IV CHƯƠNG 2

**TRONG KHI CHỜ
MICRO
CÁC BẠN ĐỌC
LẠI
PHẦN CÁC CẶP
PHẠM TRÙ
THẦY SẼ DÒ BÀI
CŨ VÀ ĐIỂM
DANH**

